

DROGA
DUCHOWA

Włodzimierz Zatorski OSB

DROGA DUCHOWA

TYNIEC
WYDAWNICTWO BENEDYKTYNÓW

Projekt okładki i stron tytułowych:
Andrzej Cieplucha

Redakcja:
Aldona Skudrzyk
Teresa Lubowiecka

Korekta:
Małgorzata Pieszko

Superiorum permissu: Opactwo Benedyktynów
L.dz. 3/2013, Tyniec, dnia 16.01.2013 r.
† Konrad Małys OSB, przeor administrator

Imprimatur: Kuria Metropolitalna
Nr 147/2013, Tyniec, dnia 23.01.2013 r.
† Grzegorz Ryś, wikariusz generalny
Ks. Kazimierz Moskała, wicekanclerz
O. Tomasz M. Dąbek OSB, cenzor

Wydanie pierwsze: Kraków 2013

ISBN 978-83-7354-464-2

© Copyright by TYNIEC Wydawnictwo Benedyktynów
ul. Benedyktyńska 37, 30-398 Kraków
tel.: +48 (12) 688-52-90
tel./fax: +48 (12) 688-52-91
e-mail: zamowienia@tyniec.com.pl
www.tyniec.com.pl

Druk i oprawa:
TYNIEC Wydawnictwo Benedyktynów
druk@tyniec.com.pl

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Używane skróty	11
Wobec świata	
Wiara i rozum.	15
Skąd taka opozycja?	15
Dwie prawdy	19
Rozum dla wiary	24
Chciej mieć sumienie!.	27
Wobec Boga czy wobec świata?.	28
Trybunał, przed którym stajemy	32
Wybór sumienia	36
Co robić?	44
Życ przytomnie	46
Przed kim stoimy?	46
Miłosierne oblicze Boga w Jezusie	50
Szkoła życia przytomnego	54
Propozycja św. Benedykta.	57
Chrześcijaninie, poznaj swoją godność!	62
Godność a moralna postawa człowieka.	62
Pytanie o naszą godność w Biblii.	66
Droga szczęśliwego życia	72
Pojęcie szczęścia	72
Szczęście w Biblii.	73
Szczęśliwi w nauczaniu Pana Jezusa	78
Radość	83
Życie jako projekt.	84
Norma czy zawierzenie?	88
Uparte trzymanie się swojego.	92
Pokój i radość jako droga	95

Sztuka – próba wypowiedzenia Prawdy	100
Na drodze Prawdy	100
Między artystą a odbiorcą	106
Wobec misterium	111

Duchowe zmagania

Czym jest duchowość?	117
Problem fałszywej pobożności	117
Życie duchowe to życie	120
Prawda dająca życie	123
Miłość Boga i bliźniego	127
Poznacie po owocach	132
Po owocach poznacie	135
Owoce	135
Duch i ciało	138
Wiara i jej owoce	144
Duchowa walka	149
Kuszenie na pustyni	157
Istota pokusy	159
Spotkanie w wolności	163
Źródło pokusy w nas	166
Zabierz pokusę....	174
Osiem duchów zła	179
<i>Logismoi</i> – myśli i duchy	179
Porządek działania złych duchów	182
Osiem demonów czy siedem grzechów?	187
Szczera, czysta intencja	192
Czy intencja?	192
<i>Logismoi</i> – myśli nie nasze	193
Z perspektywy serca	197
Poznanie po owocach	200
Praca nad czystością serca	203

Szukanie Boga

„Czy prawdziwie szuka Boga?”	209
Czy prawdziwie szuka Boga	210

Założmy „szkołę służby Pańskiej”	219
Mnisi dla świeckich	228
Podsumowanie	230
Szukaj pokoju	232
Naturalny opór	235
Szukanie pokoju w codzienności	237
Benedyktyńskie szukanie pokoju	244
Posłuszeństwo w wolności	253
Grzech – upadek i szansa powierzenia się Chrystusowi	253
Więź miłości a posłuszeństwo	258
Wolność w posłuszeństwie	266
Wielki Szabat	272
Znaczenie szabat	272
Stworzenie człowieka	274
Ubogi plan Boga	278
Odkupienie – czyli nowe stworzenie	281
Wiara w zmartwychwstanie	283

Spotkanie z człowiekiem

Bliskość	299
Potrzeba bliskości i lęk przed nią	299
Bliskość – fałszywe próby jej realizacji	303
Bliskość w miłości	307
Bliskość najbliższa	315
Przebaczenie – miłość przywrócona	319
Kim jesteśmy?	319
Prawdziwe życie	321
Tajemnica grzechu	324
Droga uzdrowienia	328
Być ojcem	337
Obraz Boga	337
Model ojca	339
Otwarcie się na ojcostwo	343
Problemy w relacji ojca do dzieci	348
Zaufanie	349
Zaufanie i życie	349

Zaufanie w Biblii	354
Zaufanie w życiu	356
Rzeczywistość a pozór	359
Wiem, Komu zaufałem.	364

Modlitwa

Czym jest modlitwa?	369
Co to jest modlitwa?	369
Objawienia modlitwy.	372
Życie modlitwy	376
„Ojcze nasz” – streszczenie Ewangelii wg św. Cypriana.	387
Chrześcijańska medytacja	392
Pojęcie medytacji	393
Metody medytacji i jej miejsce w życiu	396
Słowo Boże w medytacji	402
Uświęcenie czasu – modlitwa mnichów.	406
Uczniowie w szkole modlitwy	406
Modlitwa liturgiczna i indywidualna	409
Uwielbianie Boga we wszystkim	410
Często znajdować czas na modlitwę	412

WPROWADZENIE

W roku 2006 udało się wydać moją książkę *Droga człowieka*, złożoną z szeregu moich artykułów i konferencji. Znalazła ona dosyć sporą liczbę czytelników. Dobra ocena tej książki skłoniła mnie do skomponowania z artykułów i konferencji, które pisałem później, następnej, podobnej do niej. *Droga duchowa* już samym tytułem nawiązuje do poprzedniej książki wskazując, że jest to droga, poprzez zwykłe ludzkie doświadczenie na świecie, do Boga. Czytelnik znajdzie w niej szereg podobnych idei i myśli, ale także ich rozwinięcie oraz całkiem nowe koncepcje. Ten zbiór artykułów jest swoistym świadectwem mojej osobistej drogi rozpoznawania tego, co duchowe, precyzowania pojęć i pogłębienia świadomości. Każdy z zebranych tekstów powstawał odrębnie jako konkretny wykład myśli. Książka powstała przez ich zestawienie i ułożenie według klucza, który, wydaje mi się, odnalazłem w samych tekstach. Artykuły starałem się grupować zgodnie z obszarem, jakiego dotyczy refleksja w nich zawarta. Wyróżniłem następujące obszary, w których musimy się odnaleźć: po pierwsze świat, następnie duchowe zmagania w nas samych, z kolei relacja do Boga, oraz relacja z drugim człowiekiem, na koniec problem modlitwy.

O ile w średniowieczu starano się budować myśl teologiczną w oparciu o znaną formułę św. Anzelma: *fides quaerens intellectum* – „wiara poszukuje rozumu”, o tyle ważniejsza, wydaje mi się, jest odwrotna formuła: „rozum szuka wiary”. Czysty rozum bowiem nie daje nam życia. On jest jedynie

narzędziem, dzięki któremu możemy dojść do zrozumienia, czym jest życie, jakie prawa nim rządzą i co należy zrobić, aby autentycznie żyć, jednak w samym rozumie nie ma życia. Rozumem odkrywamy, że życie polega na żywej relacji osobowej, na nadziei, ufności, zawierzeniu. Najlepsze, co rozum może nam dać, to odnaleźć drogę do dającego życie zawierzenia. Stąd formuła: „rozum szuka wiary”, czyli mówiąc językiem Biblii: „zawierzenia”. Wydaje się, że ta formuła lepiej wskazuje właściwą drogę naszego życia.

Czytelnik niewątpliwie odnajdzie w tekście wiele powtórzeń. Nie usuwałem ich, gdyż nie sądzę, aby ktoś czytał tę książkę jako jednolitą całość, ale raczej jako zbiór różnych, niezależnych od siebie artykułów. Ponadto myśl wypowiedziana w pewnym kontekście uzyskuje nieco inne znaczenie w innym.

Niektóre teksty były wcześniej publikowane w różnych czasopismach. Inne podejmują zagadnienia omówione przeze mnie w niewielkich książeczkach. Do nich należy: „Droga szczęśliwego życia”, „Po owocach poznacie” oraz „Osiem duchów zła”. Nie są jednak one jedynie streszczeniem, ale będąc syntezą tematu dają nieco inne spojrzenie na całość zagadnienia.

Mam nadzieję, że moje refleksje, którymi się dzielę, pomogą także czytelnikom po swoim zreflektować wiarę, a dla rozumu znaleźć właściwy kierunek poszukiwań drogi życia.

Autor